

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Возняк В.М.

викладач англійської мови;

Касинець Д.В.

*викладач англійської мови, старший викладач,
ВСП «Мукачівський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів
і природокористування України»*

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОДИН ІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВНЗ

Підготовка високопрофесійних фахівців для різноманітних суспільних інституцій, які б відрізнялися творчим мисленням, активною громадською позицією, готовністю навчатися упродовж життя, є нагальною потребою для нашої держави. Це передбачає перебудову процесу навчання у вищій школі, кінцевою метою якого має стати максимальне розкриття індивідуальних можливостей та саморозвиток особистості кожного студента, що, у свою чергу, актуалізує нові вимоги до рівня підготовки здобувачів вищої освіти. Серед таких вимог варто відзначити такі: уміння швидко знаходити, аналізувати й систематизувати необхідну для професійної діяльності інформацію, сформоване критичне мислення, здатність до самостійної творчої діяльності. Забезпечити неперервний розвиток цих умінь і особистісних якостей можливо в умовах дистанційного навчання.

Дистанційне навчання (англ. Distant learning) – це новий засіб реалізації процесу навчання, в основі якого використання сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій, що дозволяють навчатись на відстані без безпосереднього, особистого контакту між викладачем та студентом.

Питанням розроблення та впровадження дистанційних технологій освіти у вищих навчальних закладах присвячені праці таких вчених, як Н. Домаскіна, І. Жирякова, Ж. Зайцев, О. Кириленко, О. Кратко, Н. Муліна, В. Солдаткін, В. Сологуб, О. Стельмах, В. Тихомиров, Н. Ушакова, В. Ширококов, Б. Шуневич, Г. Яценко. Проте є підстави зауважити, що проблемні моменти, пов'язані із використанням дистанцій, залишаються недостатньо дослідженими.

Одним із пріоритетних напрямів інтеграції України до Європейського Союзу є імплементація та застосування європейських стандартів у сфері надання освітніх послуг. Європейський освітній простір базується на Болонському процесі, який сприяє модернізації змісту освіти, посиленню діалогу та співпраці між студентом та викладачем, упровадженню та реалізації концепції навчання протягом життя, як одного з пріоритетів європейського освітнього простору, посиленню співробітництва між вищими навчальними закладами [1, с. 119]. На думку В. Кременя, одним із пріоритетних напрямів, що забезпечує подальше збагачення системи професійної освіти, її ефективність, підготовку майбутніх фахівців до діяльності в інформаційному середовищі, є активне впровадження на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання [2, с. 3]. Поява дистанційного навчання є наслідком процесу інформатизації суспільства та освіти, як найбільш перспективної форми освіти, орієнтованої на індивідуалізацію навчання.

Передумовами розвитку дистанційного навчання є бурхливий розвиток інформаційних технологій; неперервне зниження вартості послуг на підключення та використання глобальної мережі Інтернет, її ресурсів і сервісів; суттєве поглиблення процесів упровадження інформаційних технологій в освітню практику; значне поширення засобів комп'ютерної техніки серед населення [3, с. 78].

В основі розвитку дистанційного навчання лежить принцип розмежування навчального закладу і слухача за двома напрямками: асинхронне навчання – віддалений «слухач», оснащений пакетом інформаційних засобів, нагромаджує знання, навички, уміння, а навчальний заклад періодично контролює кількість і якість засвоєння знань; синхронне навчання – це дистанційне навчання у сучасному

розумінні: віддалений «клас», група перебувають у синхронній взаємодії з викладачем, що здійснює методичну й організаційну допомогу слухачам у рамках конкретної програми дистанційного навчання, віддаленою інформаційною базою, пристроєм, що тестує та ін. [4, с. 299]. Ефективність дистанційного навчання заснована на тому, що ті, кого навчають, самі відчують необхідність подальшого навчання, а не піддаються зовнішньому тиску. Вони мають можливість працювати із навчальними матеріалами в такому режимі й обсязі, який влаштовує безпосередньо їх. Результативність навчання у значній мірі залежить від регулярності і системності навчальних дій. Послідовне виконання контрольних-діагностичних завдань, а також підтримка в усіх питаннях з боку викладача-координатора забезпечує планомірне засвоєння знань.

Одним із механізмів формування дистанційного навчального процесу вивчення іноземної мови є зв'язок між теорією та методами викладання навчального матеріалу. Визначальну роль при організації дистанційного навчання відіграє інформаційно-предметне забезпечення. Але треба зазначити, що в навчальному процесі важливим є не стільки використання власне інформаційних технологій, скільки забезпечення відповідності їх особливостей досягненню освітніх цілей, тобто вибір конкретних засобів комунікації повинен визначитися змістом навчання, рівня підготовки викладача, теоретичного рівня курсу, ступеня розкриття суті мовних явищ.

Вивчення іноземної мови дистанційно потребує від викладача не тільки вільного володіння навчальним предметом, а й наявності спеціальних знань у галузі сучасних інформаційних технологій. У процесі діяльності потрібно визначити способи подання навчального матеріалу, провідні методи навчання, типи навчальних завдань, вправ, питань для обговорення, конкретні шляхи організації дискусій та інших засобів взаємодії між учасниками навчального процесу [7, с. 18].

На перший погляд, дистанційна освіта у сфері навчання іноземної мови відрізняється від традиційної лише тим, що викладач і студент знаходяться на певній відстані один від одного, викладання та навчання проводиться дистанційно. Саме такий характер взаємодії викладача та студента докорінно змінює зміст педагогічної діяльності, що викликає потребу використовувати різноманітні

засоби навчання. Сучасні засоби при навчанні іноземних мов полегшують цілісне сприймання навчального матеріалу та унаочнюють його, значно підвищуючи інтерес студента [8, с. 12].

При викладанні та навчанні іноземної мови дистанційно використовуються також електронні засоби. Електронним навчанням вважається навчання, при якому використовується мережа, наприклад, Інтернет для проведення взаємодії між викладачем та студентом. Складовими елементами електронного навчання є тексти, ілюстративні матеріали, звуковий супровід, анімація й відео та ін. При електронному навчанні можна використовувати таку кількість ілюстративного матеріалу, яка необхідна для найкращого сприйняття та його розуміння. Використовуючи комунікативні можливості Інтернету, студенти вдосконалюють навички письма, читання і критичного мислення, переглядають кінофільми, роблять їх короткий аналіз.

Треба зазначити, що завдяки інформаційним технологіям, навчання студента можна розглядати і як об'єкт, і як суб'єкт навчання. Студент переходить до нової категорії внаслідок того, що за формою комп'ютерне навчання є індивідуальним, самостійним, хоча здійснюється за загальною методикою. Комп'ютер як засіб навчання є водночас і засобом навчання (апаратне забезпечення), і суб'єктом навчання – викладачем (програмне забезпечення). Зміна рольової обстановки спричиняє потребу переглянути норми навчання. Комп'ютерне навчання дає можливість враховувати індивідуально-суб'єктивні властивості кожного студента. При дистанційному навчанні зворотний зв'язок дає змогу вибирати раціональний темп та напрям навчання, студент завдяки цьому проявляє максимальну самостійність [5, с. 23].

Різноманітність форм подання матеріалу (відео, аудіо, презентація, мультиплікація, текстове завдання, перевірочний тест тощо) збільшує інтерес та одночасно знижує стомлюваність, яка неминуче виникає при роботі з комп'ютером. Використання новітніх мультимедійних технологій у дистанційному навчальному процесі урізноманітнює його, підвищує ефективність засвоєння матеріалу, автоматизує процес навчання та контролю знань [7, с. 31].

Отже, дистанційне навчання можна віднести до інноваційної форми навчання, яка розглядається як ефективний засіб забезпечення

неперервності освіти, шлях до її демократизації, гуманізації та варіативності. Воно може застосовуватися у всіх видах освіти, забезпечуючи при цьому розвиток творчої складової загальної середньої освіти, особистісну орієнтацію педагогічної взаємодії, максимальну її оптимізацію. Основу навчального процесу в цих умовах становить цілеспрямована і контрольована інтенсивна самостійна робота студента, який може навчатися в зручному для себе місці, за індивідуальним розкладом, з одночасною можливістю отримання консультацій викладача і контролю результатів роботи.

Список використаних джерел:

1. Хоббі Ю. С. Проблеми впровадження європейських стандартів дистанційного навчання у вищих навчальних закладах України / Ю. С. Хоббі // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2014. – № 8. – С. 119–122.
2. Кремень В. Г. Освіта і наука України – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / В. Г. Кремень. – К.: Грамота, 2005.
3. Торба Ю. І. Дистанційне навчання як один з пріоритетних напрямів модернізації професійної освіти / Ю. І. Торба // Наукова скарбниця освіти Донеччини. – 2013. – № 3. – С. 77–81.
4. Опанасюк Ю. І. Дистанційне навчання як інноваційна технологія / Ю. І. Опанасюк // Гілея: науковий вісник. – 2015. – Вип. 94. – С. 298–301.
5. Верлань А., Тверезовська Н. Дидактичні принципи в умовах традиційного комп'ютерного навчання / А. Верлань, Н. Тверезовська // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 3. – С. 126–132.
6. Жулкевська В. Теоретико-методичні основи дистанційного навчання / В. Жулкевська // Педагогіка, психологія професійної освіти. – 2002. – № 1. – С. 52–59.
7. Іванов С. Система дистанційної освіти в Україні: сучасні напрями розвитку / С. Іванов, П. Борсук, С. Дичковський // Гуманіт. науки. – 2002. – № 2. – С. 12–19.
8. Никитюк С. Використання засобів навчання в системі заочної підготовки вчителів іноземних мов Великої Британії / С. Никитюк // Рідна школа. – 2006. – № 10. – С. 72–74.